

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@ork.police.hu

Szám: 19563/2008. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva, nagyatádi lakos nevében jogi képviselője által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel a Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 68/2008. (VIII. 18.) számú állásfoglalása megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

elutasítom.

A határozat ellen a Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. tv. (a továbbiakban: Ket.) 109. § (2) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, az ellen közvetlen bírósági felülvizsgálatnak van helye. A keresetlevelet jelen határozat közlésétől számított harminc napon belül, hatóságomon keresztül lehet benyújtani a Fővárosi Bírósághoz a Ket. 109. § (1) bekezdése, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 326. § (7) bekezdése alapján.

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) BRFK VII. kerületi Rendőrkapitányság vezetője
- 5) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A Panaszos 2008. április 11-én a budapesti, I. kerületi téren jogellenesen megtartott rendezvényen vett részt. A Rendőrség 20:21 órakor a tömeget feloszlatta, a Panaszost előállította.

A fenti esemény előzménye az volt, hogy egy magánszemély 2008. április 8-án 23:58 órakor bejelentést tett a Budapesti Rendőr-főkapitányságon, miszerint 2008. április 11-én 17:00 órától demonstratív rendezvényt kíván tartani egy Budapest, XIII. kerületi jegyiroda előtt. Mivel a bejelentés vonatkozásában a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvényben (a továbbiakban: Gytv.) nevesített tiltó ok¹ nem állt fenn, ezért a BRFK a bejelentést tudomásul vette és tiltó határozatot a rendelkezésre álló 48 órán belül nem hozott.

A törvényes keretek között megtartott rendezvényt követően a főszervező a jelenlévő tömeg előtt kijelentette, hogy „jogtechnikai kísérletet” kíván végrehajtani, melynek során fel szeretné hívni a figyelmet a rendezvények bejelentése kapcsán kialakult ellentmondásokra. Ennek lényege, hogy a rendezvényeket annak megtartása előtt legalább három nappal kell bejelenteni, és az elkésett bejelentések tudomásul vételével kapcsolatban a Budapesti Rendőr-főkapitányság diszkriminatív módon jár el. Ennek bizonyítása érdekében a főszervező motoros futár útján, az este folyamán 4 alkalommal jelentett be demonstrációt a főváros területére a BRFK Központi Panaszirodáján:

- 17:05 órakor 18:00 órára a Budapest, V. kerületi térre;
- 18:25 órakor 19:00 órára a Budapest, V. kerületi térre;
- 20:10 órakor 20:00 órára a Budapest, V. kerületi térre;
- 20:10 órakor 21:00 órára a Budapest, I. kerületi térre.

A bejelentések átvételével egyidejűleg azok másodpéldányaira történő rájegyzéssel került rögzítésre, hogy a kérelem elkésett, így a bejelentéseket a BRFK érdemi vizsgálat nélkül elutasította.

A Budapest, V. kerületében tartott rendezvény befejeztével a tömeg a főszervező által egymás után megadott helyszínekre vonult, 19:45 órakor érkezve meg a helyszínre. Eddig az időpontig rendőri beavatkozásra, oszlatásra nem került sor, mert a résztvevők békésen vonultak, nem sértették mások jogait, nem valósítottak meg szankcionálandó jogsértést.

A harmadik helyszínen tartózkodó demonstrálók 19:57 órakor elindultak a Lánchíd felé, hogy átvonuljanak Budára. Ugyanekkor a helyszínen lévő műveleti parancsnok felhívta a figyelmet arra, hogy a jelenlévők nem bejelentett rendezvényen vesznek részt. A vonuló tömeg – mint az a videofelvételeken is tisztán látható – akadályozta a közúti közlekedést: a hídon haladó autókat, buszokat fékezésre, megállásra kényszerítve forgalmi fennakadást okozott, ezért a BRFK biztosítási parancsnoka utasítást adott a Készenléti Rendőrség

¹ 1989. évi III. törvény a gyülekezési jogról, III. fejezet A rendezvény megtartása (az intézkedéskor hatályos szöveg):

„8. § (1) Ha a bejelentéshez kötött rendezvény megtartása a népképviselői szervek vagy a bíróságok zavartalan működését súlyosan veszélyeztetné, vagy ha a közlekedés más útvonalon nem biztosítható, a rendőrség a bejelentésnek a hatósághoz való beérkezésétől számított 48 órán belül a rendezvénynek a bejelentésben megjelölt helyszínen, vagy időben való megtartását megtilthatja.

(2) A rendőrség határozatát 24 órán belül írásban közölni kell a szervezővel.

(3) A rendőrség eljárására a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályai az irányadók.”

műveletirányítójának, hogy a Lánchíd budai hídfőjénél lévő téren kezdjék meg a tömeg oszlatását. A Lánchíd közepénél 20:10 órakor elhangzott az első felszólítás a rendezvény befejezésére, megjelölve a távozás útvonalát. Ezt újabb két felszólítás követte, majd a helyszínről nem távozókat körülzárták.

A panaszos a rendőrség háromszori felszólítása ellenére sem hagyta el a helyszínt, ezért a helyszínen maradtakkal együtt igazoltatták, majd jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértésének továbbfolytatása miatt előállították (218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet az egyes szabálysértésekről 40/A. § (1) bekezdése).

Az események kapcsán a panaszos az alábbi rendőri intézkedésekre vonatkozóan nyújtotta be panaszát a Független Rendészeti Panasztestülethez:

- megakadályozták, hogy haza jusson, illetve a rendőrök a tájékoztatásukkal félrevezették és a rabszállító autó felé terelték,
- indok és magyarázat nélkül helyezték a rabszállító járműbe
- a rabszállító járműbe helyezéssel egyidejűleg elvették mobiltelefonját, így családját nem volt lehetősége értesíteni,
- indok és magyarázat nélkül tartották fogva,

Az alábbiakban részletezett indokok alapján megállapítható, hogy a panaszok megalapozatlanok.

A fentiek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

II.

A Panasztestület a panaszos jogi képviselője által 2008. április 18-án előterjesztett panaszt megvizsgálta és a fent hivatkozott állásfoglalásában azt részben megalapozottnak találta. A Panasztestület az 1949. évi XX. törvény a Magyar Köztársaság Alkotmánya XII. fejezet 55. § (1) bekezdés szerinti személyes szabadsághoz való jog, valamint a 62. § (1) bekezdés szerinti gyülekezési jog gyakorlásához fűződő jog súlyos sérelmét állapította meg.

A Panasztestület egyes megállapításaival a fentiekben kifejtett, illetve az alábbiakban ismertetett indokok alapján nem értek egyet.

1. A Panaszos előállítása

A Panaszos előállítása a következők alapján volt jogszerű. A parancsnok 20:21 és 20:25 órakor rádióan adott utasítást: „aki itt maradt a rendőri gyűrűben, szabálysértés tovább folytatása miatt igazoltatni és mindenkit előállítani”, valamint „kezdjék meg a parancsnokok a sorfalat, a sorfalban csak annyi rendőr álljon, amennyi feltétlenül szükséges az előállítások foganatosításának biztosítására”. A tömeg az igazoltatások és felszólítások ellenére kb. negyed óra alatt nem oszlott szét, így azt a rendezvények rendjének biztosításával kapcsolatos rendőri feladatokról szóló 15/1990. (V. 14.) BM rendelet 15. §-ának megfelelően feloszlatták, a helyszínen maradtakat igazoltatták, majd a parancsnok megfelelően előállították. Ezt az sem menti, hogy a Panaszos „nem volt tisztában azzal, hogy a rendezvény, amelyen részt vesz, nincs bejelentve”.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdése szerint a rendőr a hatóság, vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja. Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet 40/A. § szerint

minősülő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség elkövetése – aki a rendvédelmi szerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, ötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható – miatt az igazoltatások és előállítások végrehajtása indokolt és jogszerű volt.

A fentiekben kifejtettek alapján a helyszínen szolgálatot teljesítő és az előállítást végrehajtó rendőrök a Gytv, az Rtv. és a 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseit betartva, jogszerűen, szakszerűen és indokoltan hajtották végre a kifogásolt intézkedéseket.

A Panasztestület – hivatkozva arra, hogy a videofelvételeken ez látszik - állásfoglalásában tévesen jut arra a következtetésre, hogy a rendőrök azért futottak a Lánchíd utca irányába, hogy megakadályozzák a tömegnek a tér elhagyását. Valójában az történt, hogy a tér északi, déli és nyugati oldalán voltak olyan rendőri egységek, melyek biztosítási feladatokat (pl. szolgálati gépjárművek őrzése) hajtottak végre, várakoztak és a zárási feladatok végrehajtásában ekkor még nem vettek részt. A három alkalommal elhangzó figyelmeztetéseket követően kb. 10 perccel az említett várakozó csapaterős rendőri egységek a Fő utca felé futottak át, mert utasítást kaptak arra, hogy a zárási feladatban, valamint a lezárt területen lévő személyek igazoltatásában, előállításában vegyenek részt. A taktikai és módszertani szabályoknak megfelelően a rendőrök a csapaterős feladatok végrehajtása során futólépésben foglalták el az a helyet, amely az utasításban elhangzott.

A Panasztestület állásfoglalásában kifejti, hogy *„a panaszos kiemelése és előállítása önkényesnek tűnik annak fényében, hogy más, a rendőrség szempontjából ugyanolyan magatartást tanúsító személyekkel szemben a rendőrség nem alkalmazott hasonló intézkedést.”*

Ezzel kapcsolatban az álláspontom a következő. A rendőrség által a helyszínen készített videofelvételek, valamint jelentések e körülményre vonatkozóan nem tartalmaznak olyan adatot, mely e kijelentést – az önkényesen kiválasztott személyek előállítása – alátámasztaná. Nem tisztázott tehát, és minden kétséget kizáróan nem bizonyított, hogy ilyen eset történt. Csupán a Panaszos nyilatkozata áll rendelkezésre, amely e ponton is eltér, mind a videofelvételektől, mind pedig a rendőri jelentésektől. Ezt igazolni látszik az a tény, hogy a térről mindazokat, akik nem tettek eleget a rendőri felszólításnak, azok előállítása megtörtént (összesen 54 fő).

A rendezvény feloszlásának tényét, szakszerűségét és jogalapját állásfoglalásában egyébként a Panasztestület sem vitatta.

2. Ruházatátvizsgálás

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítottam, hogy a ruházatátvizsgálás az Rtv. 30. §-a , valamint a Szolgálati Szabályzat 40. §-a alapján szakszerűen és az emberi méltóságot nem sértő módon történt meg, ezért az erre vonatkozó panasz nem megalapozott.

Az állásfoglalás ezen alpontjában kifejtett, elutasító Panasztestületi állásponttal – a panasztestület a ruházatátvizsgálás tényét nem tekintette jogsértőnek – tényében és indokolásában is egyetértek.

3. A mobiltelefon elvétele

E kérdéskör vonatkozásában a rendelkezésre álló adatok alapján a következő az álláspontom. Az, hogy az előállításról készült vizsgálati jelentés „nem cáfolja”, hogy elvették a Panaszos mobiltelefonját, nem jelenti azt, hogy biztosan így történt. Fontos aláhúzni, hogy ezen körülményt illetően is főként a Panaszos állítására alapozta állásfoglalását a Panasztestület. Mind a Panasztestület állásfoglalása, mind az esetről készült tájékoztatók, jelentések megállapítják, hogy a Panaszos több nyilatkozata ellentmond a valóságnak. Mindezek alapján véleményem szerint a mobiltelefon elvételének a szállítójárműben történő elvételének megtörténte pusztán valószínűsíthető.

Az előállító helyiségben a mobiltelefon átvétele jogszerű aktusnak minősült, így a Panaszos tulajdonjogát és annak részjogosítványait nem sértette. Erről egyébként letéti jegyzőkönyv készült.

Mindezekre tekintettel nem értek egyet a Panasztestület állásfoglalásának azon részével miszerint „...azzal, hogy jogszabályi felhatalmazás nélkül elvették a panaszostól a mobiltelefonját, jogellenesen korlátozták tulajdonhoz való jogát.”

4. Indok és magyarázat nélküli fogvatartás

A rendőri jelentés egyértelműen tartalmazza, hogy az intézkedés megkezdésekor a rendőr közölte a panaszossal, hogy szabálysértést követett el és a harmadik felszólítás ellenére sem távozott a térről, ezért őt az Rtv. 33. § (1) bekezdésének f/ pontja, valamint a Szolgálati Szabályzat 42. §-a alapján előállítja.

Az előállítást közvetlenül megelőzően a tömegosztatás során hangos beszélőn a jelenlévők tájékoztatása megtörtént arra vonatkozóan, hogy milyen következménye van annak, ha a felszólítás ellenére nem hagyják el a teret. Életszerűtlen tehát az az állítás, mely szerint a panaszos nem tudott arról, hogy miért állítják elő.

A Panaszos ellen az előállítási jelentésben foglalt feljelentés alapján, „rendzavarás” szabálysértés elkövetése miatt eljárás indult a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Budai Központi Kerületi Bíróságon.

Az előzőekben kifejtett indokok alapján nem értek egyet a Panasztestület állásfoglalásában szereplő azon megállapításával miszerint „nagy valószínűséggel elmarad az előállítottak kellő részletességű (ténylegesen indokolásnak tekinthető) tájékoztatása a személyes szabadság korlátozásának okáról.”

5. A család értesítésének elmaradása

A rendelkezésre álló adatok és dokumentumok (panaszos nyilatkozata) szerint a panaszos sem a helyszínen az igazoltatás során, sem az előállítás közben, sem pedig a fogvatartás helyén nem kérte a hozzátartozó értesítését, ezért erre nem került sor. Egyébiránt a fogvatartás idejéről az igazolást átvette.

E tekintetben a Panasztestület megfelelőnek tartotta a rendőrség eljárását.

A Rendőrségnek továbbra is célja, hogy a jövőben az állampolgárok által benyújtott panaszok alapján kidolgozott testületi állásfoglalások figyelembevételével az intézkedések törvényessége, szakszerűsége, kulturáltsága folyamatosan javuljon.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmánya az 1949. évi XX. törvény XII. fejezet 55. § (1) bekezdése, valamint a 62.§ (1) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 109. § (1) és (2) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (1)-(2) bekezdései, 48. §-a, 92. § (1) bekezdése, a 93/A § (1)-(5), valamint a (7) és (9) bekezdései;
- a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 8. §-a;
- a rendezvények rendjének biztosításával kapcsolatos rendőri feladatokról szóló 15/1990. (V. 14.) BM rendelet 15. §-a;
- a 218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet az egyes szabálysértésekről 40/A. § (1) bekezdése;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 67/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 42. § és 60. §-a.

Budapest, 2008. szeptember 17.

**Dr. Bencze József r. altábornagy
sk.**